

# Vers van het land

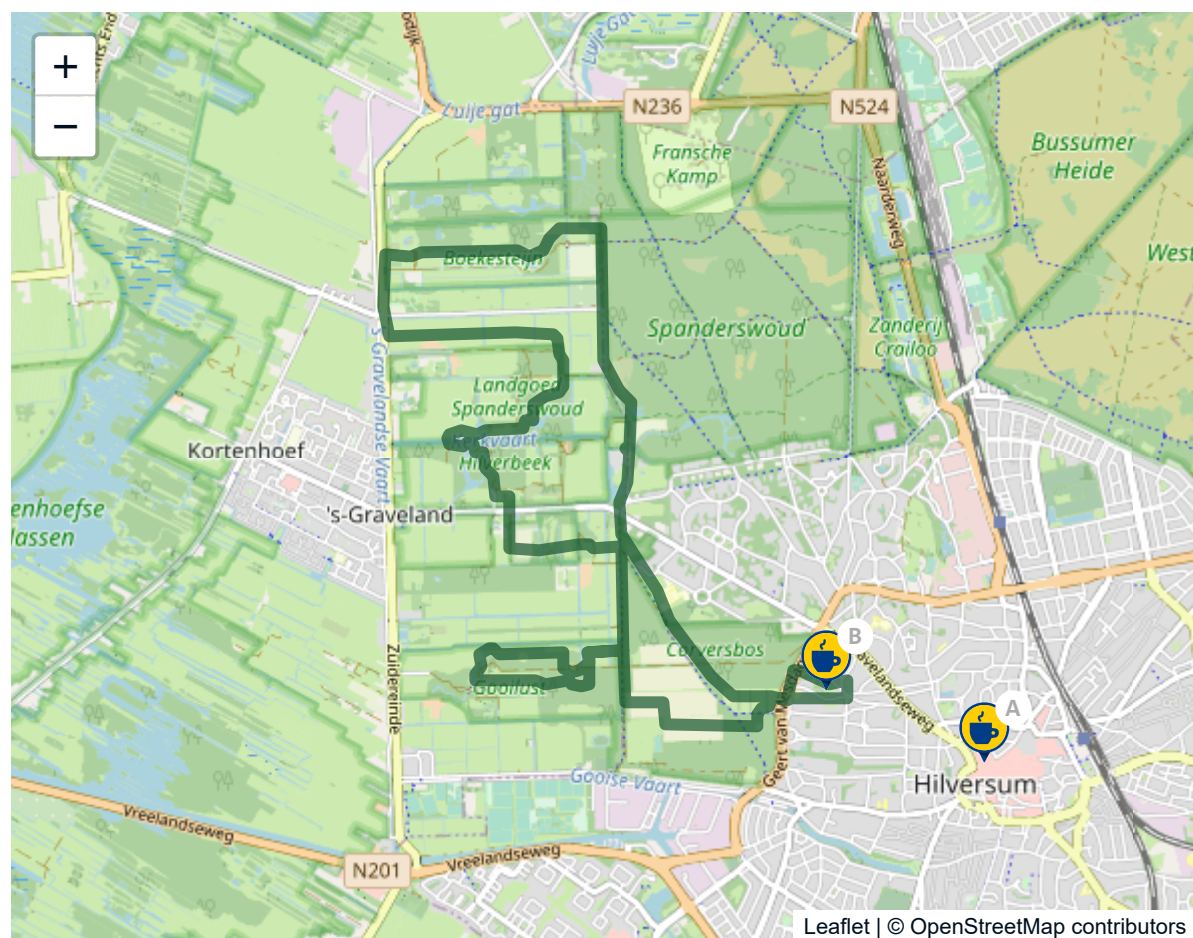
## Nederland, Noord-Holland, 's-Graveland

Route lengte: ca. 15 km

Duur van de route: ca. 3 uur

Laatste update: 23 juni 2020

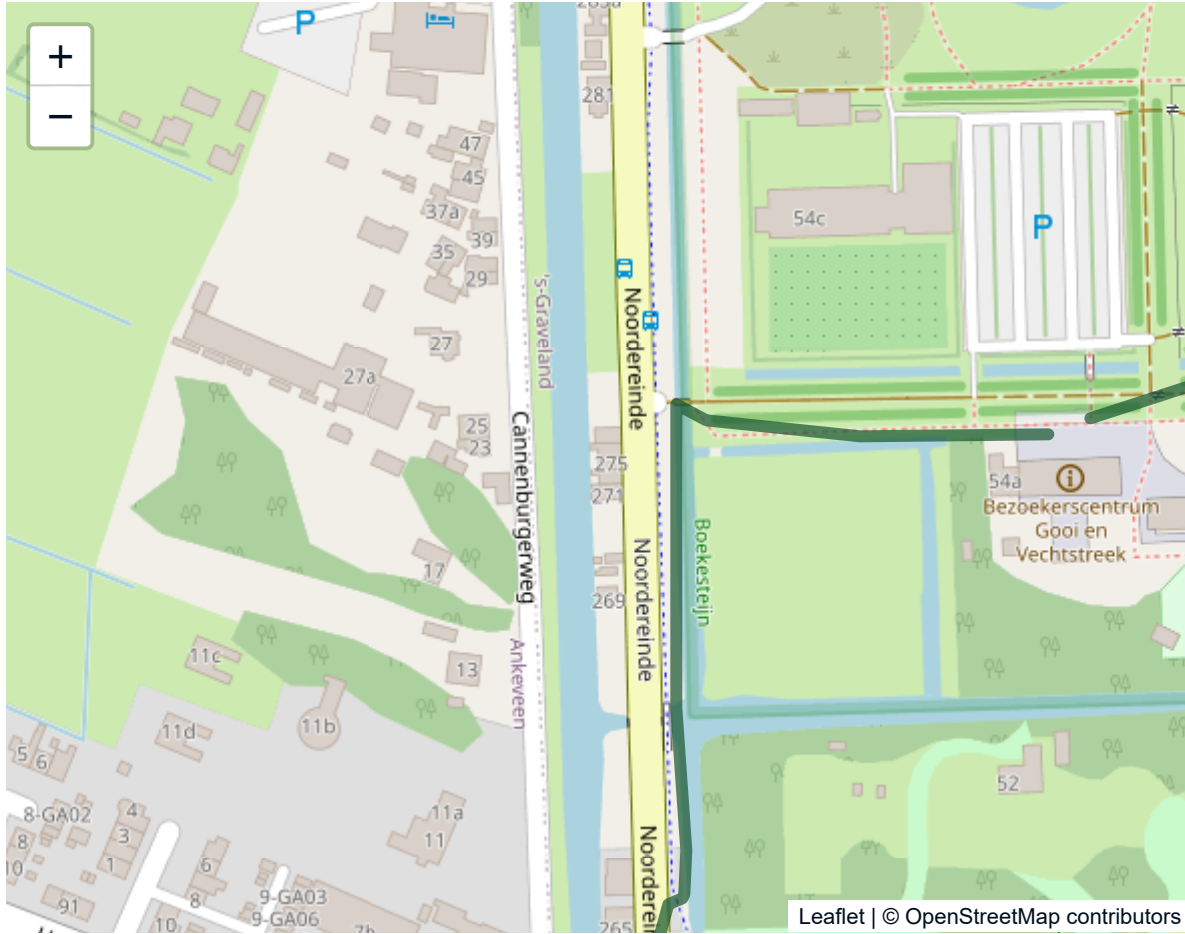
## Overzicht



## Omschrijving

Wandelen door de Gooise lusthoven – ze heten niet voor niets zo – betekent puur genieten. Van slingerende paadjes, afgewisseld door statige beukenlanen. Van romantische vijvers waarlangs uitbundig bloeiende rododendrons hun weelde in het water spiegelen. En van doorkijkjes op oude boerderijen, goudgele graanvelden en frisgroene weilanden. Biologische Tuinderij Land en Boschzicht ligt te midden van deze landgoederen. Met groenten vers van de grond die verkocht worden in de natuurwinkel op het terrein. Ertegenover ligt een wijngaard in wording. En er is meer onderweg: nóg een moestuin met bloembinderij, een bijenschans en een botanische tuin. Waar wacht je nog op?

## Adres van het startpunt



Noordereinde 54B  
1243 JJ 's-Gravenland

## Route-informatie

### Routebeschrijving

Loop vanaf de parkeerplaats van het bezoekerscentrum terug naar de hoofdweg, Noordereind. Ga linksaf en loop langs het fietspad, Links, nr 52: De Sperwershof (1). Sla hier niet af maar volg Noordeinde, voorbij(drukke) kruising, tegenover huisnr 209 linksaf door hek, Spanderswoud. Na 400 m rechtdoor, laan wordt onverhard. 400 m verder – laan buigt naar rechts – rechtdoor parallel aan weiland. Pad buigt naar rechts. Op kruising paden rechtdoor. Op driesprong rechtdoor, volg het pad met de vijver aan je linkerhand. Na circa 400 m linksaf, bruggetje over. Op brede laan rechtsaf. Hoofdpad volgen, op driesprong rechtdoor. Op volgende driesprong links.

Na 50 m, vóór hek met weiland, linksaf. Na 25 m op driesprong linksaf. Slingerend pad, brugje over, links langs de vijver terug. Voorbij water (aan weerszijden) rechtsaf. Rechts tussen huizen door naar weg, Leeuwenlaan. Oversteken en linksaf naar Tuinderij Land en Boschzicht (2). Rechtsaf naar de tuinderij, houdt de tuinderij aan je linkerhand en loop helemaal door naar achteren het houten bruggetje over. Meteen linksaf, bomenlaan in tot een bruggetje aan je linkerhand. Sla hier linksaf, meteen rechts het volgende bruggetje over en volg het grindpad tussen de rhododendrons, bruggetje over en houd rechts aan, rechts ligt Melkveehouderij Fam. Brouwer (links de moestuin van Jagtlust). ga rechtsaf en direct linksaf richting de dijk, vervolgens rechtsaf, zandweg met fietspad. Even na witte slagboom keuze uit rechtsaf, Landgoed Gooilust in door hek, of rechtdoor (zie \*).

**Gooilust:** In Gooilust steeds het hoofdpad volgen vanaf het hek richting landhuis; na rotonde bij kruising rechtdoor, daarna 1e pad rechts en voor de vijver weer rechtsaf. Na 2 bankjes pad rechts, op T-splitsing linksaf, pad vervolgen, aan het eind links aanhouden. Voor landhuis rechtsaf (asfalt) en bordjes volgen 'naar Siertuin Gooilust' (3). Na bezoek aan deze siertuin weer terug over asfalt en voorbij landhuis rechtsaf smal paadje door voortuin landhuis. Pad voert tussen bijzondere bomen door en verderop langs houten tuinhuisje. Pad langs het hek volgen. Op driesprong met bankje rechtsaf. Op driesprong links. Pad vervolgen (bordje 'kleurrijk rododendronvallei' is rechts), steeds rechtdoor, op dit pad rechtsaf over trap van boomstammen heuveltje op en af, pad rechtdoor tussen bomenrij en daarna links bamboe. Vóór sloot links. Trap omhoog en slingerend pad omlaag, rechts aanhouden. Voorbij hek rechtsaf.

*Vervolg route \**: Tweede pad linksaf, langs slagboom (links akker, recht golfbaan). Einde bomenrij rechtsaf. Op driesprong links. Tweemaal op kruising rechtdoor, steek het fietspad over en ga bij de driesprong links, langs Bijenschans Corversbos (4). Aan eind keus uit rechtsaf (Costerustuin) of linksaf (*vervolg route, zie \*\**).

**Bezoek Costerustuin:** Door tunneltje, Schuttersweg oversteken en rechtdoor, Sterrenlaan. Op kruising linksaf, Zonnelaan; Botanische Tuin Costerus (5) ligt links. Doorlopen naar kruising en linksaf, Jonkerweg. Einde linksaf. Tegenover Sterrenlaan rechtsaf door tunneltje. Rechtdoor, fietspad.

*Vervolg route \*\**: Fietspad langs sportvelden (rechts) volgen. Op kruising met fietspad rechtsaf. Rechtdoor en aan eind bij P-20723 RA richting 's-Graveland. Rechtdoor voorrangsweg oversteken, Oude Meentweg. Op splitsing links. Steeds asfaltweg volgen. Op kruising met Ankeveense Pad (Y-1678) rechtdoor, wordt onverhard. Bij P-63518/001 links door hek, Landgoed Boekesteyn. Hoofdpad slingert door bos, langs vijver, dan kaarsrecht naar bezoekerscentrum en de parkeerplaats.

### De Sperwershof

Het bezoekerscentrum van Natuurmonumenten, dat laat zien hoe natuur en cultuurhistorie in deze omgeving met elkaar vervlochten zijn, is gevestigd in de oudste boerderij van 's-Graveland (1634). Het bezoekerscentrum en **De Sperwershof** (1, noordereinde 52, 's Graveland) – met bloementuin, moestuin, winkel en terrasje – zijn bijna burens van elkaar. Op de tuinderij kweken Ineke en Willem van Dee onder andere pioenrozen, lathyrus en lavendel. In de moestuin groeien boontjes, sla en basilicum, net wat het seizoen brengt.

Open: maart t/m december, woensdag t/m zaterdag van 9.00 t/m 17.00 uur.

### Tuinderij Land en Boschzigt

**Tuinderij Land en Boschzigt** (2, Leeuwenlaan 32-34 1243 KB 's Graveland) is een van de oudste biologisch-dynamische bedrijven van ons land. Sijmen Brandsma en zijn vrouw Sissie zwaaien er de scepter. 'In 2001 hebben we de grond gekocht, maar we werken er al 23 jaar.' Dan heb je heel wat boontjes, bietjes en uien voorbij zien komen. En ze zijn nog altijd even enthousiast, evenals de mensen die er werken. 'Biologisch-dynamisch betekent arbeidsintensief, dus hulp van vrijwilligers en stagiaires is voor ons onmisbaar'.

Loop gerust over het terrein om de hoogstamboomgaard te bewonderen, de prachtige bloementuin, de 'kleine tuin' of het 'grote land', waar de groente wordt geteeld. Sissie: 'we verkopen de groente via de groenteabonnementen en in onze eigen winkel.' In de beginjaren was het een piepklein winkeltje, nu is het uitgegroeid tot een heuse natuurvoedingswinkel, waar je 's winters gastvrij wordt verwelkomd met warme vruchtensap.

Sijmen Brandsma droomde al jaren van een wijngaard. Samen met vrijwilliger en wijnliefhebber Willem Aalders huurde hij in 2009 een verwaarloosd stuk grond van Natuurmonumenten, achter Landgoed Hilverbeek. 'De eerste wijn is er over drie jaar. Het wordt een witte van de solarisdruif: lekker fruitig en droog', aldus Sijmen.

Open: alle dagen behalve zondag en maandag. Proeflokaal De Serre (06-58795868) wo t/m za 10.00-17.00 uur, zo 11.00 - 17.00 uur.

### Siertuin Gooilust

Je wandelt van de ene naar de andere 's-Gravelandse buitenplaats. Gooilust, Spanderswoud, Hilverbeek en Boekesteyn zijn klinkende namen die staan voor oude loofbossen, houtwallen, vijverpartijen en weilanden. Ze zijn halverwege de 17e eeuw aangelegd door rijke Amsterdamse kooplieden, die 's zomers de hectiek van de stad wilden ontvluchten.

**(3)** In **Siertuin Gooilust**, (Zuidereinde 47B, 's Graveland) staan de exotische bomen van Frans Blaauw. Hij was de laatste bewoner van het landgoed en verzamelde er rond 1900 allerlei bijzondere planten en dieren. Zo hield hij er kangoeroes en bizons op na en legde hij een parkbos aan met een rododendronvallei. Die 'vallei' ligt er nog steeds, direct na de siertuin loop je er dwars doorheen.

Vanaf 29 februari t/m 14 november 2020 open op dinsdag en zaterdag van 13.00 -16.30 uur.


### Bijenschans Corversbos


Land en Boschzigt, Siertuin Gooilust en **Bijenschans Corversbos (4)** maken deel uit van de '7 tuinen in het Gooi'. Verschillend van karakter, maar alle zeven in stand gehouden door liefhebbers. Zo tref je bij de Bijenschans 'bevlogen' imkers aan die zich over hun bijenvolken ontfermen. Maar ze geven ook een workshop korven en manden vlechten, of een basiscursus bijhouden

### Botanische Tuin Costerus

Voor een bezoek aan de **Botanische Tuin Costerus (5)** – ook lid van de club van 7 – volg je de Sterrenlaan omhoog. Bordjes in de perken van de botanische tuin vertellen wat er groeit en bloeit: van medicinale kruiden tot eenjarige bloemen. Vrijwilligers geven workshops en rondleidingen. Wellicht is een kruidenworkshop, waar je zelf kruidenolie, zalf of tinctuur kunt maken, iets voor jou?

## Gastvrijpunten langs de route

A  [ANWB winkel Hilversum](#)  
Noordse Bosje 1  
1211 BD Hilversum

B  [Botanische Tuin Pinetum Blijdenstijn](#)  
Van der Lindenlaan 125  
1217PJ HILVERSUM

## Fout in route ontdekt?

Geef het door op [anwb.nl/foutinroute](https://www.anwb.nl/foutinroute)

---

*De ANWB kan geen aansprakelijkheid aanvaarden voor (in)directe gevolgen van eventuele onjuistheden binnen deze routebeschrijving, ook niet wanneer de ANWB hiervan op de hoogte is gesteld.*